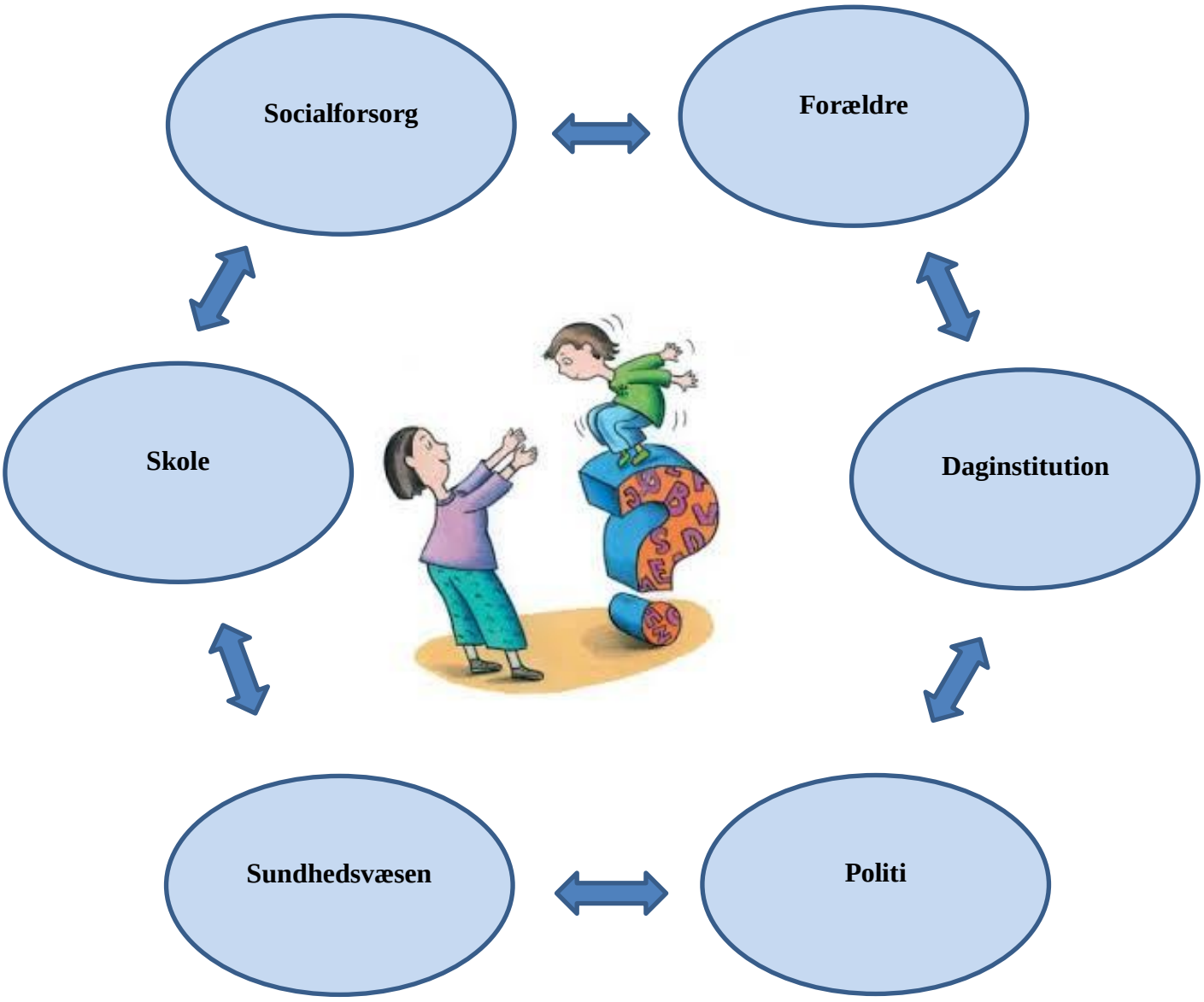
Netværksmøde

Forord

Under KANUKOKA, Kommunernes Landsforening i Grønland har der været nedsat en Koordinationsgruppe, der fik til opgave at komme med konkrete forslag, der skal føre til et mere helhedsorienteret og forpligtende samarbejde omkring børn og unge. Koordinationsgruppen blev repræsenteret af: KANUKOKA, Kommunerne, Departementet for Sundhed samt Departementet for Uddannelse. Departementet for Familie nåede ikke at deltage. Manualen har således baggrund i Koordinationsgruppens input, anbefalinger og forslag. Forud for Inatsisartutvalget i marts 2013 stoppede KANUKOKA udarbejdelse af materialet midlertidigt med henblik på afklaring af, hvornår den nye Landstingslov om hjælp til børn og unge træder i kraft, da denne formodes at medføre større ændringer. Det viste sig imidlertid senere, at forslag til den nye lov ikke vil blive færdigbehandlet i Inatsisartut, før der har været en ny høring. KANUKOKA valgte derfor at færdiggøre manualen med de mest nødvendige skabeloner, som kommunerne og andre, der beskæftiger sig med arbejdet med børn og unge kan bruge, hvis de har behov for det.

Følgende skemaer/skabeloner er lavet:

1. **Bekymringsbarometer**
2. **Samarbejdsaftale – Forældre og arbejdsplads**
3. **Samarbejdsaftale – Mellem arbejdspladser**
4. **Underretningsskema**
5. **Kvittering for underretning om barn**
6. **Forældresamtykke om videregivelse af fortrolige oplysninger**
7. **Info til forældre om Netværksmøder**
8. **Observationsskema**
9. **Skema til Netværksmødet**

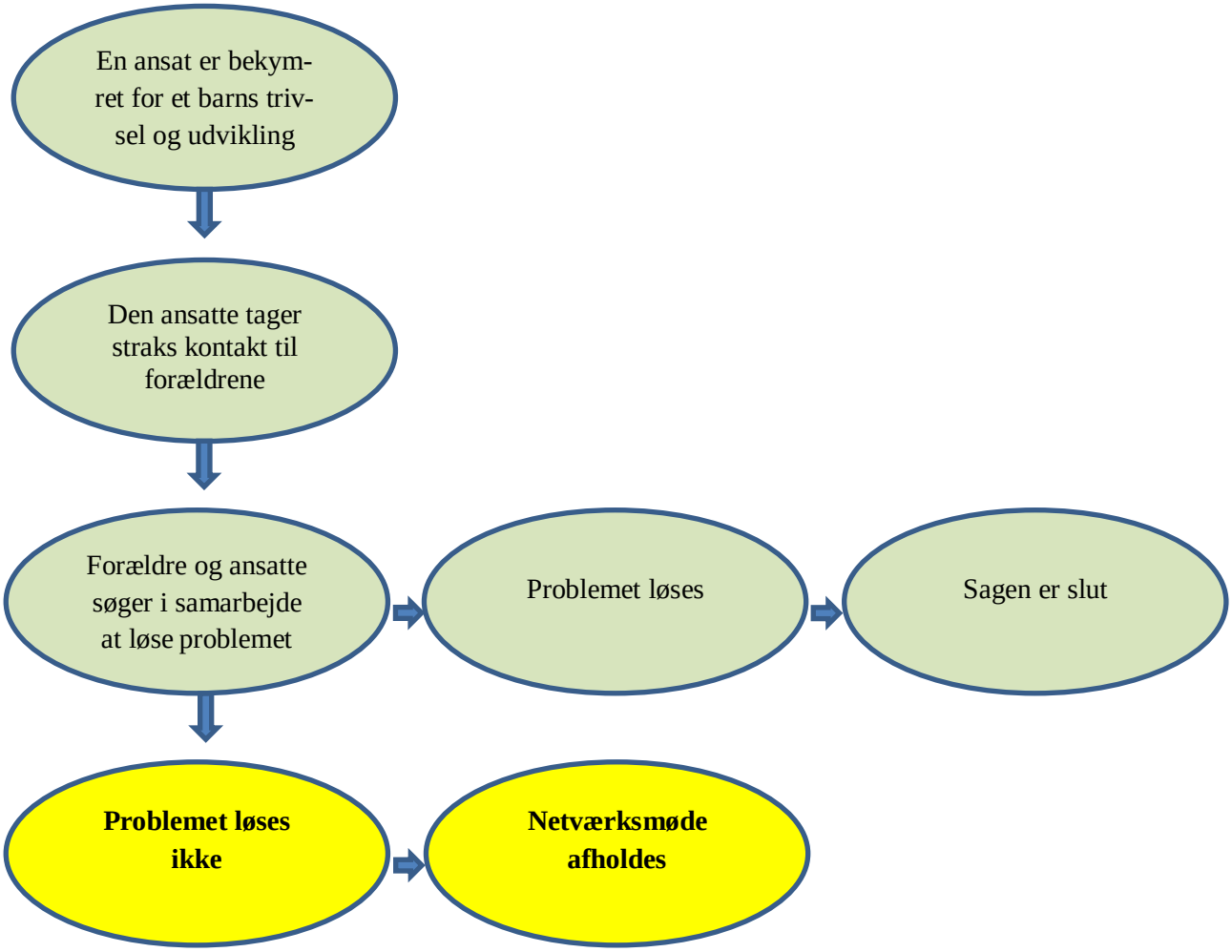
Formål

Formålet er et mere helhedsorienteret og forpligtende samarbejde mellem forældre og de instanser, der arbejder med børn og unge. Manualen kommer med bud på, hvordan samarbejdet kan foregå, for at sikre, at barnet får den nødvendige hjælp, når barnet er i vanskeligheder og at der samarbejdes med forældrene/familien. Forældrene/familien er et uundværligt led i det samarbejde, der skal foregå, når en vanskelig situation for et barn skal løses.

Hvad går forud for netværksmødet?

Den der ser problemet, har et (med)ansvar for at reagere og medvirke til, at problemet søges afhjulpet. Når en fagperson vurderer, at et barn ikke trives eller er i negativ udvikling drøftes dette med kolleger og overordnede. Fagpersonen/institutionen sørger for at tale med forældrene og barnet. Når det vurderes, at problemstillingen kræver inddragelse af flere faggrupper, indkaldes relevante parter til et netværksmøde. Inden der tages initiativ til et netværksmøde, skal forældrenes skriftlige samtykke til videregivelse af fortrolige oplysninger indhentes.

Praktisk oversigt over et sagsforløb:

Netværksmøder

Netværksmøder har fokus på løsninger, beslutninger og foranstaltninger. Deltagerne er med til at foreslå og drøfte løsningsidéer. Netværksmødet giver mulighed for at se på en situation på en ny måde og nye måder at løse problemerne på. Netværksmøder vil fremme samarbejdet mellem deltagerne. Netværksmødet bruges, hvor det skønnes nyttigt at skabe samarbejde og koordinering ved bekymringen for et barn. I de situationer, hvor samarbejdet mellem familie og kommunale myndigheder (f.eks. daginstitution, skole, socialforvaltning) er gået i hårdknude, kan et netværksmøde skabe grobund for et forbedret samarbejde.

Forældresamtykke som arbejdsgrundlag:
Netværksmødets afholdelse foregår i fuld forståelse med forældrene og de deltager derfor også i netværksmøderne. Det er nemmere at give støtte til forældrene, når deres motivation er størst. Forældrene kan være forhindret i alt deltage. De fleste forældre har forståelse for, at de bedste resultater opnås, når medarbejdere med forskellige opgaver i forhold til barnet kan samle deres indsats. Det er derfor vigtigt, at der i sagen ligger et forældresamtykke til videregivelse af oplysninger.

Deltagere:
Afhængig af problemets art og hvilke fagpersoner, der er involveret i sagen, kan deltagerne sammensættes af relevante personer. Forældre er ansvarlige for deres børns liv og opvækst og deltager som udgangspunkt altid i netværksmøderne. Forældre inddrages for at sikre medansvar og samarbejde. Det kan være gavnligt for unge at deltage i nogle af møderne, især hvis aftaler laves med henblik på deres fremtid. Alle faggrupper, der har med barnet at gøre, kan indkalde til et netværks-møde for at sikre tværfaglige løsninger. Udover barnets forældre, kan typiske deltagere være fra:

- Daginstitution/Dagpleje
- Fritidsordning
- Skole
- Piareersarfiit
- Bygdekontor (skole/social/dagpleje/sundhed)
- Familiecenter
- Socialforvaltning
- PPR, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
- Plejefamilie
- Døgninstitution (selvstyre, kommune, selvejende, private)
- Saaffik/Børnehuset i Nuuk (for børn, udsat for seksuelle overgreb)
- Sundhedsvæsen
- Tandpleje
- Politi
- Kriminalforsorg (omkring de indsattes børn)
- Foreninger (med fokus på udsatte børn eller fokus på sport som forebyggelse)
- Andre

Alle inviterede har ***pligt*** til at deltage. Hvis forældrene ikke vil samarbejde, må netværket beslutte, hvordan sagen så skal køre videre. Netværket må handle med tanke på barnets bedste.

Problemfasen:
Problemerne nedskrives, uanset om de formuleres som sociale, psykiske eller praktiske problemer (for at synliggøre, hvad deltagerne skal forholde sig til – i almindelighed kender de fleste deltagere kun de problemer, som de har på deres eget område).

Løsningsfasen:
Løsningsforslag nedskrives uprioriteret. Tovholder sikrer, at alle kommer til orde og at alles iagttagelser og opfattelser bliver tillagt betydning. Efter drøftelse af de forskellige løsningsidéer, finder deltagerne nogle idéer, som de i fællesskab vil forsøge at gennemføre.

Beslutningsfasen:
Netværksmøder fokuserer på fælles beslutninger. Det er vigtigt, at deltagerne føler, at løsnings-forslagene er relevante og realistiske. Det vil være naturligt, at de mest akutte problemer håndteres i starten. På de efterfølgende netværksmøder vurderer man, om det var de rigtige beslutninger, der blev taget.

Tovholder:
På første netværksmøde aftales, hvem der er tovholder i sagen. Tovholderen behøver ikke at være den person, der har startet sagen, men den der har de bedste forudsætninger for at tilrettelægge arbejdet tværfagligt. Tovholderens opgaver er:

- Forberede og indkalde til møde
- Udfylder skema for netværksmødet med oplysninger, der allerede haves
- Er mødeleder
- Sørger for at afstemme forventninger mellem deltagerne
- Sørger som mødeleder for, at mødet foregår med respekt for hinanden
- Hvis forældre melder afbud, må tovholderen vurdere, om mødet skal udsættes
- Koordinere indsatsen og sikrer, at aftaler føres ud i livet

Hvilke børn/unge kan der samarbejdes om?

Målgruppen er børn og unge mellem 0 – 18 år. En ny sag kan være som et puslespil – hvilket prik mangler? Forældre/familie bør inddrages ved et barns problematiske adfærd og problemerne skal løses så tæt på barnet som muligt. Børn og unge kan også komme ud for begivenheder i deres liv, som kan være svære at tackle. Det er børn og unge, som nogen er bekymret for. Det kan f.eks. dreje sig om børn og unge:

- Der har mistet et nært familiemedlem
- Hvis forældre er under skilsmisse
- Der kan have været udsat for overgreb (seksuelt, fysisk, psykisk)
- Der har været udsat for vanrøgt og manglende omsorg
- Der har kontaktproblemer
- Der forsømmer skolen
- Hvis forældre har svært ved at have kontakt med det offentlige
- Hvis forældre (mor eller far) har en psykisk sygdom
- I familier med misbrugsproblemer
- Hvor der er mistanke om snifning eller indtag af rusmidler
- Med handicap, der kan have særlige behov
- Med udadreagerende adfærd
- Der laver hærværk eller kriminelle handlinger
- Som er passive og indadvendte
- Der ikke kommer i daginstitution/dagpleje
- Bygdebørn, hvor der ikke findes dagtilbud eller anden aktivitet
- Hvis forældre (mor eller far) sidder i anstalt
- Der deltager i projekt "Tidlig indsats"
- Anbragte børn, der bliver væk fra institutionen
- Der har andet bekymrende adfærd

Eksempler på god omsorg:

- Forældre, der tager ansvar for barnet
- Forældre, der interesserer sig for barnet
- Forældre, der har tid og lyst til samvær med barnet
- Forældre, der holder opsyn med barnet og passer på det
- Forældre, der yder fysisk omsorg for barnet (mad, drikke, tøj, et sted at sove)
- Forældre, der yder psykisk omsorg for barnet (barnet får lov til at udfolde sig, føler sig elsket og føler som en del af fællesskabet)
- Børn, der føler nærvær fra omsorgspersoner

Et barn har brug for: ¤ **At blive set** ¤ **At blive lyttet til** ¤ **At blive mødt åbent** ¤

Konsekvenser af omsorgssvigt – nogle eksempler:

- Barnet udvikler grundlæggende mistillid
- Barnet får lavt selvværd
- Barnet får tendens til at trække sig ind i sig selv
- Barnet får udadreagerende adfærd

Mistanke eller kendskab til, at forældre udsætter barnet for fysisk mishandling eller barnet bliver udsat for seksuelt overgreb – skal underretning til de sociale myndigheder ske med *det samme*. *Se iøvrigt skema 1. Bekymringsbarometer.*

Procedurer i Underretningssager

I henhold til *Landstingsforordning nr. 1 af 15. April 2003 om hjælp til børn og unge, § 5* har enhver, der får kendskab til at et barn lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare *pligt* til at underrette kommunalbestyrelsen – i det daglige normalt til Socialforvaltningen.

Procedurer kan være forskellige i kommunerne, ligesom der kan være forskel på indhold af underretninger. De kan variere fra bekymring om et barn, der forsømmer at gå i skole til et barn, der har været udsat for massiv omsorgssvigt. Det er derfor vigtigt, at der foreligger klare retningslinjer i underretningssagerne: *Hvordan håndteres en ny sag og hvordan håndteres en kendt sag? Hvordan håndteres underretning fra en bygd? Hvem håndterer underretningerne – sagsbehandler på børn-ungeområdet? Hvor hurtigt skal der reageres?*

Især når det drejer sig om underretning i forbindelse med mistanke eller kendskab til, at et barn udsættes for fysisk mishandling eller bliver udsat for seksuelt overgreb – bør der foreligge helt klare procedurer i by og bygder. I sådanne sager er der normalt tæt samarbejde mellem socialforvaltning, politi, sundhedsvæsen og andre hovedaktører.

Kommunernes telefonnumre:
Hver kommune kan lave en liste over de vigtigste samarbejdspartnere lokalt samt navne og telefonnumre på kontaktpersoner i hver by og bygd og som uddeles til alle samarbejds-partnere. Her er kommunerne og deres bygder, man kan tage udgangspunkt i:

Qaasuitsup Kommunia: Tlf. 947800
Ilulissat (hovedkontor)
Bygder: Saqqaq, Qeqertaq, Oqaatsut, Ilimanaq
Qaanaaq
Bygder: Savissivik, Qeqertat, Siorapaluk
Upernavik
Bygder: Kullorsuaq, Tasiusaq, Nuussuaq, Innarsuit, Naajaat, Aappilattoq, Kangersuatsiaq, Upernavik Kujalleq, Nutaarmiut
Uummannaq
Bygder: Nuugaatsiaq, Illorsuit, Ukkusissat, Ikerasak, Saattut, Niaqornat, Qaarsut
Aasiaat
Bygder: Kitsissuarsuit, Ikamiut, Akunnaaq
Kangaatsiaq
Attu, Iginniarfik, Niaqornaarsuk
Qasigiannguit
Qeqertarsuaq
Bygd: Kangerluk

Qeqqata Kommunia: Tlf. 702100
Sisimiut
Bygder: Itilleq, Sarfannguit, Kangerlussuaq
Maniitsoq
Bygder: Kangaamiut, Atammik, Napasoq

Kommuneqarfik Sermersooq: Tlf. 367000
Nuuk (hovedkontor)
Bygder: Kapisillit, Qeqertarsuatsiaat
Paamiut
Bygd: Arsuk
Tasiilaq
Bygder: Kuummiut, Sermiligaaq, Kulusuk, Isortoq, Tiniteqilaaq
Illoqqortoormiut

Kommune Kujalleq: Tlf. 704177
Qaqortoq (hovedkontor)
Bygder: Eqalugaarsuit, Saarloq, Qassimiut
Narsaq
Bygder: Narsarsuaq, Igaliku, Qassiarsuk
Nanortalik
Bygder: Alluitsup-Paa, Aappilattoq, Narsaq Kujalleq, Tasiusaq, Ammassivik

Under kommunerne hører: Daginstitutioner, Skole i by og bygder, Fritidshjem, PPR, Familiecenter, Piareersarfiit m.fl. **Andre lokale samarbejdspartnere:** Sundhedsvæsen, Politi, Krisecenter, Døgninstitutioner for børn og unge m.fl.

Nyttige links:

Qaasuitsup Kommunia www.qaasuitsup.gl
Qeqqata Kommunia www.qeqqata.gl
Kommuneqarfik Sermersooq www.sermersooq.gl
Kommune Kujalleq www.kujalleq.gl

KANUKOKA, Kommunernes Landsforening i Grønland www.kanukoka.gl

Grønlands Selvstyre www.naalakkersuisut.gl (departementer kan findes her)

Saaffik www.saaffik.gl (for børn, udsat for seksuelle overgreb)

Børnerettighedsinstitution www.mio.gl

Sundhedsportalen www.peqqik.gl

Grønlands Politi www.politi.dk

Det Kriminalpræventive Råd PiSiu www.pisiu.gl

Kriminalforsorgen www.kriminalforsorgen.gl

Sullissivik/Borgerportal www.sullissivik.gl

KANUKOKA
November 2013